

Warszawa, 19-05-2025 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

V.604.16.2025.ŁK

Pan Tomasz Szymański
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
via ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

jak każdego roku, w związku z upływem terminu określonego w art. 4b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. 2024 r. poz. 1465 ze zm.), do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi ze strony jednostek samorządu terytorialnego dotyczące – jak to określają – „wrogich przejęć” części ich terytoriów przez inne jednostki. Pierwszy tegoroczny wniosek o podjęcie przez Rzecznika interwencji w takiej sprawie już wpłynął. Pochodzi on od gminy Kobylnica, wobec której części terenu o zmianę przynależności wystąpiła gmina Słupsk, w której – zgodnie z treścią wniosku – mimo że od poprzedniego jej powiększenia kosztem sąsiednich gmin minęły jedynie dwa lata „w zasadzie już wyczerpały się możliwości rozwoju miasta w oparciu o jego wewnętrzny potencjał”.

Dysfunkcyjność aktualnej procedury zmian granic jednostek samorządu terytorialnego była przedmiotem szeregu wystąpień, jakie Rzecznik Praw Obywatelskich skierował na przestrzeni wielu lat do wielu organów¹. W wystąpieniach tych Rzecznik nade wszystko

¹ Ostatnie z nich zostało skierowane do przewodniczącego sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej dnia 5 lutego 2024 r., zob.
<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-granice-gmin-zmiany-rzad-sejm>.

postulował uzupełnienie ustawy o mechanizm rzeczywistej sądowej kontroli rozstrzygnięć Rady Ministrów w przedmiocie zmian granic jednostek samorządu terytorialnego, tj. wykonanie niezrealizowanych od przez przeszło 15 lat tzw. postanowień sygnalizacyjnych Trybunału Konstytucyjnego (postanowienia z 5 listopada 2009 r., sygn. S 6/09, z 12 maja 2009 r., sygn. S 3/09 i z 12 czerwca 2019 r., sygn. S 1/19). Wobec braku reakcji organów, do których Rzecznik się zwracał, podjęta została także próba zakwestionowania rozstrzygnięcia Rady Ministrów przed sądem administracyjnym, co jednak okazało się nieskuteczne (zob. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego 27 września 2023 r., sygn. III OSK 1888/23). W konsekwencji, wskazane wyżej podstawowe źródło corocznych konfliktów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego nie zostało wyeliminowane, a w obecnej kadencji parlamentu nie pojawił się nawet projekt, będący odpowiedzią na istniejący problem (w poprzedniej kadencji taki projekt złożono², jednak nie doczekał się on nawet nadania numeru druku sejmowego).

Biorąc to pod uwagę, w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), pozwalam sobie zwrócić do Pana Ministra z zapytaniem, czy Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przewiduje podjęcie prac legislacyjnych poświęconych omawianemu zagadnieniu. Jeśli tak, to będę wdzięczny za wskazanie terminu ich podjęcia.

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości: Pani Anna Gliniecka-Woś, Burmistrz Kobylnicy /via ePUAP/

² [https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/Projekty/9-020-1118-2023/\\$file/9-020-1118-2023.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/Projekty/9-020-1118-2023/$file/9-020-1118-2023.pdf)